

Gras- en hooiland voor paarden: Een ecologische troef

Auteur

Jan Maertens | Regionaal Landschap Schelde-Durme | jan@rlsd.be

Met medewerking van

Bram Bauwens | Regionaal Landschap Schelde-Durme
Foeke Van Weverberg | Regionaal Landschap Rivierenland

Inrichting en beheer van grasland (weide en hooiland) speciaal voor paarden kan ten goede komen aan paardenwelzijn, natuurwaarde en diversiteit in het landschap. In dit webdossier vertellen we daarom graag over het beheer van weiden en hooilanden voor...paarden!

Paardenweide met boterbloemen | © Regionaal Landschap Schelde-Durme

Bekijk ook zeker onderstaande video's van het Regionale Landschap Lage Kempen en Samen op een 'goei wei'!

Paardenhouderij draagt bij tot behoud van waardevol grasland

Graslanden zijn van groot ecologisch belang. Vooral blijvend, kruidenrijk, grasland is erg waardevol. Tal van planten en dieren zijn hiervan afhankelijk. De hervorming van het Europese landbouwbeleid in 2015 legde hier dan ook sterk de nadruk op. Blijvend grasland mag immers niet zomaar worden omgevormd tot een akker. Toch gaat de oppervlakte 'blijvend grasland' in Vlaanderen nog altijd achteruit. De groeiende hippische sector kan hier een rem op zetten en dus een grote bijdrage leveren aan de Vlaamse ecologie.

Paarden hebben weiden en hooi nodig. De 'verpaarding' van ons landschap biedt ons de kans om de achteruitgang van de oppervlakte aan blijvend grasland tegen te gaan en de waarde voor de natuur te verbeteren. Goede paardenweiden en hooilanden voor paardenhooi hebben immers een belangrijke ecologische waarde. Om deze reden kunnen we de groei van de paardensector dus zeker toejuichen.

K ruidenrijk landschap (Gele bloemen: Groot streepzaad en scherpe boterbloem) | © Regionaal Landschap Schelde-Durme

Paardenweiden en kleine landschapselementen

Bij de inrichting van paardenweiden zijn houtige kleine landschapselementen (KLE's) absoluut op hun plaats. Zo bieden alleenstaande bomen welgekomen schaduw voor uw paard. Houtkanten (met bomen en struiken begroeide stroken) en heggen (lineaire aanplantingen van bloeiende struiken) zorgen voor beschutting tegen regen en wind.

TIP: Kies voor streekeigen soorten. Welke bomen en struiken passen bij uw weide? Dit kunt u makkelijk opzoeken via www.plantvanhier.be.

Let er wel op dat u geen soorten aanplant die risico's inhouden voor paarden (bv. [de esdoorn](#)).

Ook knotbomen zijn interessant. Hier broeden verschillende vogels zoals de steenuil, ringmus, gekraagde roodstaart, holenduif en wilde eend. En wist u dat paardenweiden sowieso aantrekkelijk zijn voor de steenuil en torenvalk? De combinatie van latrines (vaste plekken waar paarden hun behoefte doen) en het kort afgegraasde gras, vormen een ideale biotoop voor muizen waardoor uilen en roofvogels – zoals steenuil en torenvalk – graag op bezoek komen.

Heeft u daarnaast al eens aan een poel gedacht? De aanleg van een poel vormt zowel voor uw paard als voor de natuur een troef. Paarden worden aangetrokken door water. In een poel planten kikkers en salamanders zich voort. Zorg er wel voor dat een deel van de poel voor de paarden wordt afgeschermd zodat er geen modderpoel ontstaat.

Belang van hooilanden voor fauna en flora

Goed paardenhooi is structureel rijk en bevat weinig eiwitten. Dit hooi is afkomstig van hooilanden die vrij laat worden gemaaid.

TIP: Maai uw hooiland tweemaal per jaar vanaf 15 juni. Bemest niet of weinig (nooit meer dan 50 kg zuivere stikstof per hectare per jaar) en gebruik geen bestrijdingsmiddelen. Dergelijke aanpak zorgt ervoor dat er elk jaar meer bloeiende kruiden voorkomen. Dit gaat over minstens 15 tot 25 soorten planten per 25m² en 30 tot 40 soorten per gemiddeld perceel. De grasopbrengst varieert van 3 tot 7 ton droge stof per hectare per jaar.

Slechts één hooilandkruid is ook in gedroogde vorm echt gevaarlijk voor paarden: Jacobskruiskruid (zie foto). Deze plant komt voor op vrij droge grond. Op vochtige grond (zoals in de buurt van rivieren) komt de plant haast niet voor.

[» Klik hier voor meer info over jacobskruiskruid.](#)

De late maaibeurt komt ook insecten en bodembroedende vogelsoorten zoals de kievit, grutto en graspieper ten goede. Ook wildsoorten, waaronder de haas, fazant en patrijs, varen hier wel bij. Sommige paardenhouders werken daarom graag samen met terrein beherende natuurverenigingen en jagers. Ze voeren dan het maaibeheer uit in ruil voor het hooi.

Goed voor mens en milieu

Graslanden zijn van belang voor mens en milieu. Ze kunnen veel water absorberen en beschermen zo de omgeving tegen overstromingen. Ze zijn niet erosiegevoelig. Blijvend grasland draagt ook een steentje bij in de strijd tegen de klimaatverandering omwille van de grote hoeveelheden opgeslagen koolstof in de bodem,...veel meer dan in akkerbodems en bijna zoveel als in bosbodems!

© Regionaal Landschap Rivierenland

Gratis advies

Regionale Landschappen

Via www.regionalelandschappen.be komt u te weten of ook uw gemeente is aangesloten bij een van de 17 Regionale Landschappen in Vlaanderen. Voor inrichting en beheer van weiden en hooiland voor paarden geven zij gratis advies. Sommige realisaties, zoals de aanleg van een poel en aanplantingen, kunnen ook financieel worden ondersteund. Verschillende Regionale Landschappen werken bovendien met knotploegen die uw knotbomen onderhouden in ruil voor het brandhout.

Meer info

Voor meer info over de landschappelijke inpassing van paardenhouderijen, kan u ons uitgebreid webdossier raadplegen.

» [Klik hier om naar het dossier te gaan.](#)

Op de overzichtspagina 'Bouwen, mest en milieu' vindt u meer dossiers en brochures omtrent weidebeheer, nuttige kruiden, kleine landschapselementen,...

» [Klik hier om naar de overzichtspagina te gaan.](#)